

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 591 | ח' כסלו תשע"ג | 22.11.12 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kav-lahinuch.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן-ארצי | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-7621113

חינוך תחת טילים; ההתנהלות בערים תל-אביב, באר שבע, אשקלון ושדרות ביישובים שונים פותחו גישות שונות להתנהלות מערכת החינוך בזמן חירום

מאת: אביבה רוזן

מתודולוגיה שמאפשרת התארגנות מהירה, ונשענת על למידה ממצבי חירום רבים בעבר. ששי מדווחת כי בעבר הגיעו מאזורים אחרים בארץ ללמוד את המודל של שדרות, בעיקר מהצפון, בתקופת המתרחשות הגבוהה שם, אך לא לאחרונה.

באשקלון, שהפכה למיומנת יותר בהתמודדות עם מצב חירום בטחוני בשנים האחרונות, יש דגש על הפגה יותר מאשר על למידה מרחוק. מדריכים עוברים בין המתנ"סים בהם מרוכזים ילדים ובני נוער, ועורכים פעילויות הסברה והפגה, עם טיפול נקודתי לחינוך המיוחד, כך מוסר משה ינאי, ראש אגף החינוך בעיריית אשקלון. ינאי מדווח כי באשקלון הגיעו לרמה של 95% קשר בין המורים לתלמידים, באמצעות טלפונים, מיילים, אתרים ופורומים בית ספריים וכיתתיים. יותר מ-70% של הילדים נכנסו לאתרים הבית-ספריים. מערכת החינוך של עיריית אשקלון נותנת את האפשרות ללמידה מרחוק של חומר הלימוד אשר הוכנס לאתרים הבית ספריים, אך גם שם מוציאים את התלמידים להפגה מחוץ לעיר.

בבאר שבע מתפעלים את הלימודים על ידי למידה מרחוק באמצעות מערכת מסונכרנת של מנהלי בתי הספר, המורים ופסיכולוגים. דוד ליפשיץ, ראש מנהלת אגף החינוך בעירייה, מוסר כי האגף מקבל דיווחים יומיים ממנהלי בתי הספר על מקרים חריגים של חרדות, ושולח קבוצות של תלמידים לפעילויות של הפגה מחוץ לעיר. קיים דגש על טיפול באוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.

כל אגפי החינוך בעיריות השונות מדווחים על יכולת להתמודד עם מצב החירום גם לטווח ארוך. חלק ממערכות החינוך נעזרות במתנדבים שמגיעים לערים השונות לצורך למידה והפגה: אמנים שמופיעים במקלטים, אנשי מקצוע שמעבירים סדנאות ואף אנשי חינוך ופנסיונרים שמגיעים עם נכונות לסייע בפעילויות שונות של למידה.

איך לומדים בזמן חירום? המיומנות קובעת. ככל שמערכת החינוך מתורגלת יותר בשעת חירום, כך היא מסוגלת יותר לנהל למידה תחת אש. מבצע 'עמוד ענן', שבו חוו תושבי תל אביב טילים, לראשונה לאחר 21 שנה, יצר אתגר לא פשוט גם למערכת החינוך המקומית. פיקוד העורף הנחה לשמור על שגרה, עם הבטחת מרחבים מוגנים לתלמידים. האתגר האמיתי היה לשמור על רגיעה של התלמידים וההורים, ולהתמודד עם רצונות שונים. היו הורים שבחרו לא לשלוח את ילדיהם לבית הספר, ומערכת החינוך אפשרה להם גמישות, ובלבד שיגיעו לקחת את הילדים בעצמם מבית הספר.

מעיריית תל אביב נמסר, כי מינהל החינוך ערך ומתוודך להתמודדות עם מצבי חירום, במסגרת תרגולים שוטפים הנעשים בשיתוף פיקוד העורף. הטיפול בנושא חרדות ומצוקות נפשיות על רקע המצב הביטחוני, נעשה בידי השירות הפסיכולוגי החינוכי של מינהל החינוך, שתגבר את פעילותו ועומד לרשות הילדים וההורים. בנוסף, פתחה העירייה מוקד חירום, לכל פנייה בתחום החינוך. ההנחיות שגובשו על ידי הנהלת העירייה ומינהל החינוך הועברו לכלל מנהלי בתי הספר והגננות, כדי שתהיה אחידות בהתנהלות בין כלל מוסדות החינוך העירוניים.

בשדרות, מסרה מרים ששי, מנהלת אגף החינוך בעיר, נוהלי החירום הם מפורטים ומוכרים: יש שלושה מצבי חירום לפיהם מתנהלת גם מערכת החינוך. כיום אנו מצויים במצב החירום השלישי, של הסלמה כוללת. המעבר למעקר של למידה חלופית הוא מהיר. הלמידה החלופית כוללת תפעול של סביבות למידה, לצד הפגה ודאגה לרווחה, כגון משחקיות ממוגנת ושליחת הילדים לאירוח באזורים אחרים בארץ, בהם נשמרת רגיעה. במצב זה יש צורך בשמירה על קשר קבוע בין מורים ותלמידים, באמצעות טלפונים, מיילים ואפילו ביקורי בית. בשדרות מקפידים על זמינות און-ליין, 24 שעות ביממה. בעיר פותחה

עמוד ענן במערכת החינוך; חברות ללמידה מרחוק ספקו שירות חינוכי; רשת אורט אפשרה משלוח מסרונים הרגעה לתלמידים

מאת: מערכת קו לחינוך

על פי הנושאים הרלבנטיים לתקופת הלימודים או כהכנה לבגרות מועד חורף. בתי הספר התבקשו לקיים פורומים ללמידה בסיוע הצוות הדיגיטלי במרכז למחקר ופיתוח של אורט. מנהלי ההוראה נערכו ללמידה מיידית ונעזרו במורים שנרתמו למאמץ בעזרת צל"ח - צוות לשעת חירום - של הרשת. ביום חמישי שעבר, בשעות הבוקר, פורסם לוח השיעורים באתר הייעודי הקיים למצבי חירום, כאשר הצוות הטכני של מרכז המו"פ של אורט עמד לרשות המורים והתלמידים. בנוסף, מערך האינטרנט של הרשת חיזק את יכולת חוות השרתים של אורט לעמוד בעומסים כבדים כתוצאה מתעבורה מוגברת. הרשת גם הקימה מערך של שליחת מסרונים, שאיפשר לכל מנהל לשלוח מסרונים הרגעה ועידוד לתלמידים.

עם פתיחת מבצע עמוד ענן נערך משרד החינוך לספק למידה מרחוק לתלמידים בטווח הטילים. בין היתר רתם המשרד את החברות המובילות בלמידה מרחוק כדי שיפתחו את האתרים שלהן חינוך לכל התלמידים. בין החברות: סנונית, מטח, אביב, בריינפופ, עת הדעת ועוד. כמו כן הועלו מערכי למידה לאתר מחוז דרום ולאיתרים נוספים במשרד, פורסמו בדף הבית של משרד החינוך פעילויות הפגה לתלמידים, בתי ספר העלו מערכי למידה לאתר האינטרנט שלהם ועוד.

רשת אורט נערכה אף היא כדי לספק מיידית מענה לתלמידים שבטווח הטילים. הרשת קבעה כי התלמידים יתמקדו בזמן המבצע במקצועות הליבה, וכי ילמדו במשך 4-6 שעות מדי יום. מערך הלמידה התבסס על בית הספר הווירטואלי אביב, ועל הפעלת מערכת הוראה סינכרונית,

תמונת מצב: פרויקט מחשב נייד לכל מורה ותרומתו להוראה-למידה

קרן אתנה ומשרד החינוך מכניסים מחשבים ניידים לבתי הספר בתקווה לשפר את ההוראה-למידה במערכת החינוך; האם אפשר להכתיר את הפרויקט כסיפור הצלחה? תקראו ותחליטו

מאת: מערכת קו לחינוך

"מחשב נייד לכל מורה" הוא מיזם חינוכי שהוקם לפני כשש שנים בשיתוף משרד החינוך, קרן אתנה והסתדרות המורים. קרן אתנה הוקמה על ידי מספר אנשי עסקים בהובלת אורי בן-ארי – מנכ"ל יו.בי.איי ונצ'רס ולשעבר סגן נשיא בכיר בחברת נס טכנולוגיות, כארגון ללא כוונת רווח. באתר המיזם מוסברת מטרתו; "מחשב לכל מורה בכיתה ישנה את אופן ההוראה ויעצים את השימוש בסביבה המקוונת, כולל ברשת האינטרנט. סביבה זו תהפוך לזמינה ולמצויה בכל כיתה ובכל בית בכל עת". האם הכוונה באה לידי ביטוי בשטח? מדיווחים שהגיעו למערכת קו לחינוך עולה, כי מחשבים רבים שמחולקים הם מחשבים ישנים, בבתי הספר חסרים מקרנים וברבים מהם יש בעיות תשתית, כולל רשתות אינטרנט שפרוסות באופן חלקי ברחבי בית הספר ולכן אינן מאפשרות להיעזר במחשב בכל הכיתות. לאחרונה יצאה אף הנחייה מטעם משרד החינוך, הדורשת מבתי הספר לבדוק את עוצמת הקרינה של הרשתות האלחוטיות שכבר נפרסו במאות בתי ספר בארץ, ולעבור לרשתות קוויות במקרים שבהם הקרינה גבוהה. מעבר לבעיות בתשתית ובתחזוקת המחשבים, המורים נדרשים לשינוי דרכי ההוראה, בשעה שהם עצמם עדיין אינם מיוודים עם המחשב ובוודאי שאינם מיומנים בשילובו בהוראה בכיתה.

מערך השתלמויות

תכנית מחשב נייד לכל מורה מקיפה כיום למעלה מ-6,700 מורים ב-172 יישובים שהצטרפו לתכנית, והקורן עוברת לפעול גם במסגרת תכנית "מחשב נייד לכל גננת". לצורך יישום המיזם, הוקמה ועדה פדגוגית במשרד החינוך, שהמליצה על תכנית פעולה המבוססת על הכשרה ועל ליווי אישי למורים. לשם כך נקבע מתווה הכולל השתלמויות בהיקף כולל של 120 שעות למורים ו-90 שעות לגננות. מערך ההשתלמויות למורים כולל: הקניית מיומנויות תקשוב; כיצד להיות מורה מקוון; הבניית ידע וחשיבה מסדר גבוה בשילוב כלים טכנולוגיים; פיתוח יחידת הוראה מתוקשבת וניהול מרחב למידה מקוון על גבי פלטפורמת אתר בית-ספרי או במערכת למידה מרחוק. האם השתלמויות אלה מעניקות למורים את הידע הדרוש והאם השילוב עם מחשב נייד לכל מורה אכן מקדם את התקשוב בבתי הספר?

מה אומרים המורים

פנינו אקראית למורים במספר בתי ספר שמשתתפים בפרויקט. התגובות שהבאנו כאן

מייצגות את שלל התשובות שקיבלנו, שחזרו על עצמן. לא בדקנו מדגמית את אחוזי המרוצים והלא מרוצים מהפרויקט. סקר על כך נערך על ידי קרן אתנה עצמה, והוא מובא בהמשך.

שושי היא מורה שקיבלה מחשב נייד ועשתה את ההשתלמויות הנדרשות. שאלנו אותה לגבי השימוש במחשב ותרומתו לשיטת ההוראה שלה; "הצחקתם אותי", היא מגיבה לשאלה לגבי תרומת המחשב הנייד לעבודתה. "זה שקיבלתי מחשב נייד זה טוב ויפה, זה שהשתלמתי זה מצוין. אבל, הפער בין מה שלמדתי ליכולת השימוש שלי הוא אדיר. למשל, אני יכולה לשלוח מיילים לתלמידים, הורים ומורים – חברים לצוות שלי, אבל רק כשאני בבית. גם בשל העומס בבית הספר וגם בגלל חוסר תשתית. אז קודם השתמשתי במחשב הנייד שהיה לי בבית. כאן לא שיניתי כלום. התשתיות בבית הספר כל כך עלובות, שמחשב נייד אחד לא יכול לחולל שום שינוי. אין מקרנים, יש אחד. כדי לנהל שיעור עם מצגת שאביא מהבית, אני צריכה להתחנן למקור, לדאוג שיהיה לי אותו, שאוכל להפעיל אותו, שלא לדבר על זמן ההיערכות לפני השיעור, על חשבון ההפסקה שאני משוועת אליה. הייתי שולחת לתלמידים את המצגת למחשב שלהם, אבל בתנאי שהיו יושבים מולה בכיתה והיינו יכולים לשוחח עליה. בקיצור, זה כמו לתת אקמול לגוסס. עד שכל המערכת לא תהיה בעלת תשתית ראויה, כל מחשב נייד פה או שם לא רלבנטי. קיבלתי מתנה ועל כך אני מודה", היא מסכמת.

ריבי, שקיבלה אף היא מחשב נייד, מציינת שלמדה להכין בעזרתו מצגות, וזו התרומה העיקרית שלו לגביה.

רינה מציינת שבימויים הראשונים היא "סחבה" את הנייד לבית הספר. לא היה לה היכן לשים אותו, ולכן השאירה אותו בבית. כמובן שאחרי יום עבודה עמוס היא אינה רוצה כלל להשתמש בו, והילדים שלה מודים לה שיש עוד מחשב והם לא צריכים לריב על הנייד.

נועם, מורה בחטיבה העליונה, מציין שהוא משתמש בנייד באופן שוטף, מביא לבית הספר "קליפים", חילק לתלמידים חומר משוכפל ממערכי שיעור שמצא באינטרנט (צוחק על הבזבז בניירות שמועברים לתלמידים בעידן המחשבים), עושה טבלאות אקסל על ציונים, ומשתמש במחשב ככלי לניהול הלמידה. "להוראה (המשך בעמ' 3)

יעוץ למורים מנהלים וועדים

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

האם הינכם מודעים לכל הזכויות להן הינכם זכאים? מה הן הזכויות המגיעות לכם ביציאה לפנסיה? לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לכם היום - אז למה לחכות? באווירה נינוחה

פגישה ושכרה בצידה

יעוץ מקצועי עדכני ודיסקרטי

הינכם מוזמנים:

- ליעוץ לקראת פרישה.
- ליעוץ בנושאי שנת שבתון.
- לבדיקה רגילה של רכיבי שכר וזכויות.
- ליעוץ בנושאי מחלות ו/או

עיקרי נושאי הייעוץ:

- פנסיה.
- כדאיות לקראת מעבודה.
- תכנון הקריירה.
- יעוץ והכוונה בעזיבת מערכת החינוך.
- הדרכה וליווי במו"מ מול מעסיקים.
- פיצויי פיטורין.
- בדיקת השכר ומרכיביו.
- גמולים.

לשבתון יוצאים בדאש שקט
09-9542108

תמונת מצב; פרויקט מחשב נייד לכל מורה ותרומתו להוראה-למידה

(המשך מעמ' 2)

בשטח המחשב לא עוזר אם אין לתלמידים מחשב ואינטרנט בכיתה", הוא מציין. נועם אינו חוסך את שבת לשונו ממקבלי ההחלטות בפרויקט, שחייבו אותו לשלם על ביטוח המחשב (המיושן לדבריו) ועל החזרת המחשב אם יעזוב את מערכת החינוך – "אם היית מקבל מחשב בחברת הי-טק לצורך עבודתך גם היו מתנהגים אליך כך?" הוא שואל.

רויטל, מורה ביסודי, מציינת כי היא משתמשת בנייד לצורך חילופי מיילים עם ההורים. לדבריה, המחשב שינה לחלוטין את צורת העבודה שלה. כמורה בכיתה א', היא מיידעת את ההורים על מה למדו ילדיהם באותו יום בכיתה, ושולחת להם את שיעורי הבית והמטלות השונות שיש לבצע. "ההורים משתפים פעולה, ומדי יום אחר הצהרים, לפני שהם יושבים עם הילדים להכין שיעורים, הם בודקים מה שלחתי אליהם במייל", היא אומרת. "מאז שאני משתמשת בשיטה זו לקשר עם ההורים, הלמידה השתנתה לגמרי. דוגמה מינורית; השנה לא היה אפילו תלמיד אחד שהגיע ללא חולצה לבנה ביום הזיכרון לרבין, מה שקרה בשנים קודמות. אני חושבת גם שיש לכך השפעה על ההישגים, אבל אין לי הוכחות מחקריות לכך. אני מוכרחה לציין שזו דרך מצוינת לעקוב אחר תלמידים שמתחילים להתקשות. ההורים ערים לנעשה בכיתה, ואז אם מרגישים שהילד לא עומד בקצב, הם מיד פונים אלי".

סקר קרן אתנה

סקר שנערך אודות הפרויקט לפני כשנתיים על ידי קרן אתנה (המידע מצוי במלואו באתר הקרן), הראה תוצאות חיוביות ביחס לשילוב המחשב הנייד בעבודת המורים. בסקר השתתפו כמאתיים מורים ו-13 מנהלים. המורים התבקשו לענות על שאלון שעסק בשאלות כמו; באיזו מידה השפיע המחשב על ההוראה למידה בכיתה, וכיצד השפיע על דרכי עבודתו של המורה. סולם המדידה נע ממידה רבה ועד לחוסר השפעה כלל. הבאנו כאן את התשובות לגבי מידה רבה; 65% מהמורים טענו כי השתתפותם בפרויקט סייעה להם בעבודתם במידה רבה. 33% מהמורים ציינו שהשתתפותם בפרויקט סייעה להם להכין חומרי לימוד במידה רבה. 65% סברו שהשתתפותם בפרויקט שיפרה את מעמדם בכיתה במידה רבה. הבעיות שדווחו על ידי המורים התמקדו בשני נושאים; ציוד ותשתיות והדרכה והשתלמויות. באשר למחשבים הניידים של המורים, סברו הרוב כי יש להחליף אותם כיון שהם מיושנים וכבדים. חלק מהמחשבים התקלקלו ולא ניתן לתקנם. ברוב הכיתות אין מקרנים ולוחות חכמים, כך שקשה להשתמש במחשבים בכיתות. רוב ההדרכה הייתה כללית ולא התאימה למקצוע שהמורה מלמד. שליש מהמורים סברו שיש להעניק הדרכה יחידנית ותמיכה אונליין.

תגובת משרד החינוך

"תכנית מחשב נייד לכל מורה החלה לפני כשש שנים. המטרה הייתה לספק מחשבים ניידים למורים כדי שיוכלו להשתמש בהם באופן מיטבי", כך מבהיר ד"ר עופר רימון, ראש מנהל המדע והטכנולוגיה במשרד החינוך. "משרד החינוך נתן את ההשתלמויות והרשויות המקומיות הוסיפו מקרנים באופן מינורי. לפני שנתיים, עם הנעת תכנית התקשוב להתאמת מערכת החינוך למאה ה-21, נכנסנו לבתי הספר בצורה מסיבית. אנחנו מדברים על

מחשב נייד לכל מורה, אבל גם על כיתה מתוקשבת, הכוללת מקרן, אינטרנט ואמצעי אודיו. זאת בנוסף למינוי רכז תקשוב, טכנאי, מימון תוכן מקוון, השתלמויות והדרכות. מיזם מחשב נייד לכל מורה עבד עוד לפני תכנית התקשוב. תכנית התקשוב נותנת מענה רחב יותר והוליסטי. מטבע הדברים קרן אתנה פועלת במקומות שאנחנו עדיין לא פועלים בהם, שהרי תכנית התקשוב עדיין לא מכסה את כל הארץ. בגלל המשאבים הגדולים שמושקעים בתכנית התקשוב, אנחנו לא רק נותנים משאבים לבתי הספר אלא גם דורשים תפוקות בתחומים מרכזיים ואנחנו כל הזמן בודקים את בתי הספר בעמידה בתפוקות. קרן אתנה לא יכולה לעבוד בצורה כל כך מערכתית. סדרי הגודל של תכנית התקשוב: סיפקנו יותר מ-36 אלף מחשבים ניידים למורים, תקשבנו יותר מ-13 אלף כיתות ונתנו מימון לטכנאים בלמעלה מאלף בתי ספר. אנחנו מממנים למעלה מאלף וחמש מאות רכזי תקשוב ועוקבים אחרי התפוקות. כשאנחנו נותנים מחשב נייד לבית ספר, המטרה היא שהמחשב יפעל בזמן אמת, ושהמורה יידע כיצד לשלב אותו בהוראה. לצורך כך אנחנו מפעילים מערך שבנוי על חמישה צירים: מנהל בית הספר שעובר השתלמות; רכז התקשוב שמקבל שבע שעות בשבוע רק כדי לסייע למורים אחרים ועובר גם השתלמות; השתלמות לכל צוות המורים; הפעלת מדריכי תקשוב ומדריכים דיסציפלינאריים. ברור שיש מקומות שבהם התכנית מצליחה יותר ומקומות שבהם היא מצליחה פחות. אנחנו ממפים את המצב בתוך בתי הספר ומכוונים בהתאם את התמיכה".

מורה יקר! בא וגלה את זכויותך...

בדיקה ממוחשבת לאבחון טעויות בתלוישי שכר • ייעוץ
לכדאיות פרישה, שבתון או חל"ת • חישובי כדאיות
כניסה לרפורמה • ליווי מתמשך לכל מורה לאחר קבלת
הייעוץ • ייעוץ, הכוונה וליווי לוועדות רפואיות מיסיו לפרושים
חוות דעת מקצועיות לבתי משפט • בדיקת תקינות הפנסיה
והמענקים • בדיקת תיק קופות הגמל, ההשתלמות והחיסכון.

לפרטים נוספים:
www.gmulim.co.il
1-700-700-215

ייעוץ למורה
חושבים איתך על הצעד הבא...

מדעי המחשב נלמדים ב-62% מהתיכונים היהודים וב-80% מהתיכונים הערבים

מאת: שרית יעקב

למרות שיש בארץ ביקוש עצום לבוגרי מדעי המחשב, ושירות צבאי בתחום, רק ב-62% מבתי הספר העל-יסודיים במגזר היהודי מלמדים את המקצוע, כך עולה מסקר שביצע משרד החינוך לפני כשנה. לעומת זאת, במגזר הערבי 80% מהתיכונים מלמדים מדעי המחשב. צה"ל מגייס כיום את רוב בוגרי מדעי המחשב ליחידות התקשוב, כך שהשירות הצבאי מקנה גם ניסיון נרחב וגם כניסה חלקה ללימודים גבוהים. עם זאת, למרות שהאוניברסיטאות הודיעו כי בשנת הלימודים הבאה ינתן בonus מוגדל בכניסה לאוניברסיטאות למי שילמדו באופן מוגבר לבגרות את מקצועות הליבה, לא ידוע עדיין אם מדעי המחשב והטכנולוגיה יכללו במהלך זה. אם יכללו, יש לשער שתלמידים רבים יותר ירצו ללמוד תחום זה.

ארגון המורים למדעי המחשב בארה"ב - CSTA - ערך לאחרונה מחקר בקרב 1,384 מורים שמלמדים מדעי המחשב בחטיבה העליונה בארה"ב, כדי לבחון היבטים שונים של הוראת המקצוע. כתב העת למורי מדעי המחשב, "היבטים בהוראת מדעי המחשב" הביא בגיליון

יזמות חינוכית

יזמה בנתניה; בית מדרש לחיבור קהילות החינוך הדתי בעיר

מאת: צוות קו לחינוך

בימים אלו נפתח בנתניה בית המדרש אמי"ת "חברים", שמטרתו לחבר בין קהילות החינוך הדתי בעיר. המיזם נולד בעקבות פנייה של ראש העיר, מרים פיירברג, ושר החינוך, גדעון סער, לרשת אמי"ת, לסייע בגיבוש האוכלוסיות השונות בעיר. בבית המדרש מתקיים לימוד

ינואר 2012 נתונים מהמחקר. בין היתר דווח שם, כי ב-41% מבתי הספר שהשתתפו במחקר לומדים בקורס מבוא למדעי המחשב מעל 50 תלמידים; ב-69% מבתי הספר שהשתתפו במחקר לומדות בקורס מבוא למדעי המחשב פחות מ-40% תלמידות; עוד נמסר, כי באופן כללי אין שינוי בולט במספר התלמידים הלומדים מדעי המחשב בבתי הספר בשלוש השנים האחרונות. לשאלה "מדוע לא לומדים את המקצוע תלמידים נוספים?", התשובה הנפוצה ביותר היא - אין זמן במערכת. תשובות נפוצות נוספות: התעניינות במקצועות אחרים, קורסי הבחירה אינם חשובים והמקצוע קשה מדי. הקורסים הבולטים שנלמדים בבתי הספר בנוסף לקורס המבוא למדעי המחשב הם: תכנון אתרים, גרפיקה, תקשורת ומדיה, תכנות - כאשר Java היא השפה המובילה בקורסי המבוא, רשתות ופיתוח משחקים. שאלה נוספת שכתב העת מציג מתוך המחקר בודקת עם המורים מהם האתגרים הגדולים ביותר בהוראת מדעי המחשב? התשובות הבולטות הן: חוסר עניין של התלמידים, טכנולוגיה שמשתנה במהירות ומקצוע קשה.

משותף שאמור ליצור חיבור בין הורי התלמידים בחינוך הדתי בעיר. בבית המדרש לומדים מנהיגים מקהילות שונות בעיר, כמו קהילת יהודי אתיופיה, קהילות צעירות ועוד. בית המדרש החינוכי-חברתי, מבקש גם להוליד תנועה מקומית בעלת שיח חברתי משותף.

תעודת הוקרה לבית ספר שחקים בנהריה

הארצי של אות רמון לאיכות, למצוינות ולמנהיגות.

מאת: צוות קו לחינוך

מנכ"לית קבוצת עמל, עו"ד רוית דום, העניקה לאחרונה תעודת הוקרה ופרס על עשייה חינוכית והישגים יוצאי דופן, לאבי מנשם, מנהל בית הספר הרב תחומי למצוינות ולמנהיגות חברתית שחקים בנהריה ולצוות המורים. בטקס שהתקיים במטה קבוצת עמל בתל-אביב, נודע כי בית הספר עבר שינויים מרחיקי לכת, הן בתחום העשייה החינוכית והן בתוצאות בבגרות. בית הספר הטמיע מסלול שוחרות לחיל האוויר, שקלט תוך זמן קצר תלמידים רבים מאזור הצפון. בנוסף, הצליח בית הספר להגיע תוך שלוש שנים לכ-80% זכאות לבגרות - עלייה של עשרות אחוזים ביחס לנתוני הזכאות לפני

בתמונה (מימין לשמאל): אבי מנשם מנהל בית ספר שחקים, עו"ד רוית דום מנכ"ל קבוצת עמל, ושרית גיצים רכזת החינוך החברתי

כן. כמו כן חל גידול ניכר באיכות תעודות הבגרות. בית הספר גם הצליח לצמצם משמעותית את אחוז הנשירה במעברים בין שכבת ו' ל-ז' ובין שכבת ט' ל-י'. בשנה האחרונה הוביל בית הספר יזמה בשם "יום בחיי מנהיג", במסגרת תחרות יזמות שקיימה קבוצת עמל, שזכתה אותו במקום הראשון בתחרות הארצית. כמו כן בולטת באופן מיוחד פעילותה של

מועצת התלמידים ומעורבותה בחיי בית הספר, ובימים אלה נבחר תלמיד כיתה י"א, יובל קלדרון, לסגן יו"ר קבוצת מנהיגות נוער של קבוצת עמל. תלמידת כיתה י"ב, דנית אלפסי, עלתה לשלב הגמר

מחנכים - השנה לא תעבדו קשה

ערכת העבודה והעיצוב המושלמת לנושא המרכז השנתי "ציר הזמן" מנהיגי ישראל לדורותיהם

בערכה הכל מוכן לעבודת התלמידים ולעיצוב לוח הנושא. רק תבחרו על איזה מנהיג ללמד.

ערכת העבודה והעיצוב כוללת:

בד מודפס - לתלייה במרחב הציבורי בבית הספר.

10 פוסטרים - ללוח הנושא בכיתות.

CD - סרטוני המחשה ומצגות עבודה למורה ולתלמיד.

פרטים באתר אדיוגרף:

www.edugraf.co.il/manhigim.htm

כתבו בגוגל חיפוש (בעברית):

"ציר הזמן מנהיגי ישראל לדורותיהם"

טלפון לפרטים: דבורה 050-7445635 / 077-5749042

הסוד להצלחה; לשלב בלמידה את עולמו של התלמיד

מאת; צוות קו לחינוך

נעשה שימוש במתן שאלת רב בררה על כל אחת מהיצירות, כאשר המשתמש יכול לענות ולקבל משוב. האפליקציה בה נעשה השימוש היא Aurasma, שניתנת להורדה לכל מכשיר סלולרי חכם. בתערוכה בראשית הוצג סיפור הבריאה בשבעה ימים, על פי שירו

תערוכה ראשונה מסוגה בבית הספר אורט יוקנעם; שילוב טכנולוגיה רב ממדית בלמידה

ממד וירטואלי. התלמידים רכשו ידע בשילוב שתי הפלטפורמות להעברת המסר שלהם בנוגע לימי הבריאה.

כאשר רוב בתי הספר נלחמים בטלפונים הניידים של התלמידים ורואים בהם אמצעי לפגום בלמידה, הוחלט באורט יוקנעם דווקא לרתום את הניידים, ולהשתמש בהם כאמצעי ללמידה. במסגרת שתי תערוכות המוצגות על הקירות – אין לי ארץ אחרת ובראשית, מתאפשר שימוש בטכנולוגיה מתקדמת. כאשר מכוונים את מצלמת מכשיר הסמארטפון לתמונה שעל הקיר, או טאבלט שיש בו אפליקציה למציאות מרובדת, נראות שכבות מידע נוספות, שאינן נמצאות על האובייקט עצמו. כך, בתערוכה אין לי ארץ אחרת, אם מכוונים את הנייד החכם אל סמל בית הספר, הכרזת העצמאות, ציור המציג קרב במלחמת ששת הימים ועוד, ניתן לקבל מידע נרחב על כל אחד מהפריטים. את התערוכות יזם המורה גיל צורי, רכז האומנות בבית הספר, והן נוצרו יחד עם תלמידי מגמת העיצוב. במסגרת תערוכת אין לי ארץ אחרת 14 תמונות. השימוש בסמארטפון מאפשר קבלת מידע של וידאו, מלל ומצגות. בתערוכה

לומדים גיאוגרפיה עם ראש המועצה

מאת; צוות קו לחינוך

ובנייה, החל מרמת המועצה המקומית ועד לרמה הארצית, והתייחס לסוגיות העיקריות הקיימות לאורך התהליך, משלב התכנון ועד שלבי יישום התכניות. בהמשך ענה ראש המועצה על שאלות התלמידים, שעסקו בנושאים מהווי חייהם, כמו הקמת רמזור בצומת מסוים, עלויות רכישת קרקעות ביישובים, ואפילו ברור לגבי מדיניות בניית בריכות שחייה פרטיות. הלימודים במסלול גיאוגרפיה בברנר כוללים סיורים לימודיים, הרצאות, צפייה בתכני וידאו ולימוד מתוקשב.

תלמידי שכבה י"ב, במסלול גיאוגרפיה, בתיכון האזורי ברנר, שבקיבוץ גבעת ברנר, לומדים השנה את יחידת הלימוד "הפיתוח והתכנון המרחבי", כחלק מחמש יחידות לבגרות. לאחרונה קיים ראש המועצה המקומית גן רווה, שלמה אלימלך, שיחה עם התלמידים על תכנון ופיתוח מרחבי הרשות. מטרת השיחה הייתה להקנות לתלמידים מידע מעשי מהשטח, הנוגע לתהליכי התכנון והבנייה. ראש המועצה הסביר לתלמידים על גבי מפות של תכניות המתאר את ההליכים המקובלים בארץ בנושאי תכנון

כדאי לדעת

■ **טריאסט שריג** – מכון טריאסט-שריג שבתל-אביב הינו מרכז אבחון וטיפול המתמקד בתחומי ההתנהגות, הרגש, הלמידה ועוד. במרכז מתבצעים אבחונים, טיפולים ופגישות ייעוץ על ידי פסיכולוגים, פסיכיאטרים ומטפלים בפסיכותרפיה. במכון מומחים בעלי ידע נרחב בתחום הפרעות קשב וריכוז. במכון מבוצע אבחון טכנולוגי מתקדם להפרעות קשב וריכוז –

מבחן BRC. המכון הוקם ומנוהל ע"י ד"ר יוסי טריאסט ועירית שריג. ד"ר טריאסט הינו פסיכולוג קליני בכיר, מדריך ותיק בפסיכותרפיה ובפסיכו-דיאגנוסטיקה ופסיכואנליטיקאי מנחה. עירית שריג הינה פסיכולוגית קלינית בכירה, מדריכה ותיקה בפסיכותרפיה. צוות המכון מונה עשרות אנשי פסיכולוגיה, פסיכותרפיה, פסיכיאטרים ומטפלים מומחים, כמו מטפל קליני, חינוכי, רגשי, התפתחותי ועוד. לפרטים נוספים טל'; 03-6483102

■ **דרך הבשמים והמשי** – בקיבוץ עין צורים, לא רחוק מקריית גת, ישנו מרכז מבקרים – דרך הבשמים והמשי – המהווה אטרקציה חינוכית חווייתית לתלמידים. במרכז תצפו בשלבי גידול הלימון מתחילתו עד יצירת הריחות המשכרים.

אין נשמר הלימון בתוך בקבוק? אין הוא לא נרקב? בסטודיו למשי תראו איך נוצר בד המשי ותראו את האמנית בעבודתה. הסיור מתאים

ליחידים ולקבוצות. במקום מתקיימות סדנאות לילדים: סדנת הכנת נר הבדלה, סדנא על עץ, סדנא על זכוכית, סדנא על משי, סדנת טליתות לבני מצווה ועוד. להזמנות ולתאום נא להתקשר לטל'; 08-8588399

■ **נוירוקליניק** – המרכז רפואי נוירוקליניק מציע טיפולים בנוירופידבק, המסייעים להתגבר על הפרעות שונות שקשורות לטראומה, פגיעת ראש, הפרעת קשב וריכוז, חרדה, אוטיזם, לקויות למידה ועוד. באמצעות שיטה זו מאמנים את

המוח לייעל את הפעילות החשמלית. הטיפול מבוסס על עקרון ההתניה. המוח מסוגל ללמוד בעצמו מהי הדרך הנכונה לתפקד על בסיס גירויים שונים מהסביבה. במהלך הטיפול מוקרן בפני המטופל סרט. מחשב מבצע קריאה של פעילות גלי המוח של המטופל. בהמשך ד"ר דורון תודור המחשב "מגיב" לגלי המוח של המטופל, ומשנה אותם בדרך הבאה: במידה והפעילות היא תקינה וסדירה – המטופל יראה את הסרט בצורה חדה וברורה. במידה והפעילות אינה תקינה – הסרט נראה באופן מטושטש ולא ברור. כך בצורה ישירה, איכותית ובטוחה, המוח לומד כיצד נכון לתפקד, מסגל לעצמו את התנאים הנכונים, והסימפטומים השונים שהאדם סבל מהם נעלמים עם הטיפול. מרכז נוירוקליניק מנוהל על ידי ד"ר דורון תודור, רופא שעשה התמחות בבריאות הנפש. לנוירוקליניק מרכזים בבאר שבע ורמת גן. לפרטים נוספים טל'; 073-7370795

חגיגת הסיגד – בכפר הנוער הודיות, אשר רבים מתלמידיו נמנים על העדה האתיופית, ציינו השנה, כבכל שנה, את חג הסיגד – חגה הלאומי של העדה. בבסיסו של החג עומד טקס חידוש הברית בין העם לאל, והוא כולל תפילה לגאולה. החל משנת 2008 נחשב הסיגד כחג

תלמידי הודיות במופע בבית הספר לכבוד חג הסיגד.

רשמי בישראל. יום החג צוין בטקס מרשים, אשר כלל תהלוכה חגיגית של תלמידי בית הספר הלבושים בלבן, ליישוב קרני חיטים, שם נשאו תפילה ואכלו ארוחת בוקר. בשעות הערב נערכה סעודה חגיגית על טהרת מאכלי העדה, ולאחריה התקיים מופע בביצוע תלמידי שכבת "גלעד" של בית הספר.

מחוז חיפה

מנהלת המחוז במסע לפולין – מנהלת מחוז חיפה, רחל מתוקי, יצאה לאחרונה בראש משלחת ממלכתית למסע בפולין. המסע נמשך שמונה ימים, במהלכו ביקרה המשלחת באתרים אשר שמשו כמרכזים תרבותיים-רוחניים של הקהילה היהודית לפני מלחמת העולם השנייה. בנוסף, ביקרה המשלחת במחנות ההשמדה טרבלינקה, מיידנק ואושוויץ-בירקנאו, שם נערך הטקס המרכזי, ובו נאמה מתוקי כנציגת משרד החינוך. המשלחת אף השתתפה בערב חסידי אומות עולם, שנערך בקרקוב.

מחוז ירושלים

לב רגיש-לב נגיש בתיכון רעות – בית הספר רעות, קהילה דתית פלוראליסטית בירושלים, זכה לאחרונה במקום השלישי בפרס החינוך הארצי של ארגון המורים על תכנית הנגישות שהוביל. מטרת התכנית היא לעורר את המודעות הציבורית בכלל, ואת מודעות התלמידים בפרט, לבעלי מוגבלויות, והמוטו שלה הוא לב רגיש-לב נגיש. תלמידי בית הספר ומוריו התנסו בישיבה בכיסאות גלגלים, ובחנו את קשיי הנגישות בסביבתם הקרובה.

מחוז תל-אביב

אירועים בתיכון אלון – שני אירועים

נערכו לאחרונה בתיכון אלון ברמת השרון: תחרות דיבייט וקפה מדעי. במסגרת תחרות הדיבייט – שיג ושיח, ניצחו תלמידי תיכון אלון את תלמידי תיכון היובל מהרצליה. נושא התחרות היה משאל עם. בנבחרת הדיבייט של אלון עשרים תלמידים משכבת י"ב. בנבחרת אלון גם ניצחה את נבחרת כיתת המחוננים של חטיבת הביניים הנגיד מהרצליה בשני סבבי התחרות. בחודש הבא צפויה תחרות נוספת, לאחריה יעפילו שני בתי ספר לחצי הגמר הארצי.

אירוע קפה מדעי כבר הפך בתיכון אלון למסורת. הפעילות האחרונה הועברה על ידי פרופ' עודד אהרונסון, מומחה למדעים פלנטריים במכון וייצמן, החוקר את פני השטח, האקלים והגיאופיזיקה בפלנטות השונות. במפגש זכו התלמידים, ההורים והמורים הרבים שגדשו את האולם לשמוע על המחקר שעורך פרופ' אהרונסון ועוסק בטיטאן – ירחו השביעי של שבתאי, ועל המאפיינים הייחודיים לו, כמו גם על אלו הדומים באופן מפתיע לאלו שבכדור הארץ. התלמידים היו מרותקים, שאלו שאלות רבות, ובמהלך ההרצאה התפתח דיון כללי הנוגע ביצר האנושי לחקור פלנטות אחרות, ולחפש חיים מחוץ לכדור הארץ.

תלמידים למען הקהילה – תלמידי בית הספר אורט גבעתיים השתתפו לאחרונה בפעילות התנדבותית למען הקהילה. תחת הסיסמה "מעט מהאור מסלק הרבה מהחושך", יצאו התלמידים, ההורים והמורים, לפעילות משותפת למען ניצולי שואה תושבי העיר. התלמידים יצאו לבתי ניצולי השואה והעניקו להם חנוכיות. בהמשך חזרו כולם לבית הספר לצפייה משותפת במופע חגיגי. מדובר בפעילות משולבת של רשת אורט, הקרן לרווחה לנפגעי השואה בישראל ועיריית גבעתיים.

סדנת מנהיגות בשהם – תלמידי שכבת ה' בבית הספר רבין בשהם, סיימו לאחרונה סדנה לחיזוק אחריות, יכולת בחירה וקבלת אחריות. הסדנה

שנקראת "המנהיג שבי", הועברה על ידי מדריכי "הקשת האנושית", כחלק מתכנית מניעה רב שנתית של הרשות למלחמה בסמים ואלכוהול. במסגרת הסדנה קיבלו התלמידים כלים לפיתוח מודעות, ביטוי עצמי ומנהיגות, ולמדו כיצד להתמודד עם האתגרים שמציאות החיים מכתבה. במהלך השנה יעברו התלמידים סדנה נוספת בשיתוף ההורים.

מחוז דרום

מיגון מוסדות החינוך – אדריכלית המיגון נאוה ינאי, מחברת א.ב. מתכננים, אומרת כי מוסדות החינוך הם כיום המרחב הממוגן ביותר ביישובי עוטף עזה. בשנים האחרונות הייתה שותפה ינאי למיגון בתי הספר, גני הילדים ומכללת ספיר, על פי תקני המיגון המחמירים ביותר. בתכנון מיגון מבני החינוך, הושם דגש על איכות חייהם של התלמידים, כמו חלונות המאפשרים כניסת אור טבעי כך שלא תיווצר תחושה של מבנה מוגן. א.ב. מתכננים השלימה בשנים האחרונות תכנון של 30 אלף מ"ר של מרחבים מוגנים, כולל 90 כיתות בארבעה בתי ספר אזוריים, 18 גני ילדים ו-5000 מ"ר במכללת ספיר. בבית הספר נופי הבשור גם שטחי האודיטוריום והקפיטריה מוגנים, כך שהתלמידים לא צריכים לזוז ממקומם כשנשמעת האזעקה.

יום פתוח
לאנשי מקצוע
02/12/12

דגנאות חווייתיות ללא תשלום

gaya

מרכז טיפולי רב תחומי

רחוב האומנות 12, אזור תעשייה פולג, נתניה
טלפון 09-8855246 | פקס 09-8855242 | www.gaya-center.co.il